RUIMTELIJKE VISIE
OPLAADZONE STADSKANAAL

gemeente Stadskanaal

BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

RUIMTELIJKE VISIE
OPLAADZONE STADSKANAAL

Projectnummer: 244.00.02.45.00
Datum: 20 augustus 2019

GEMEENTE Stadskanaal

BügelHajema
Ruimte voor de leefomgeving

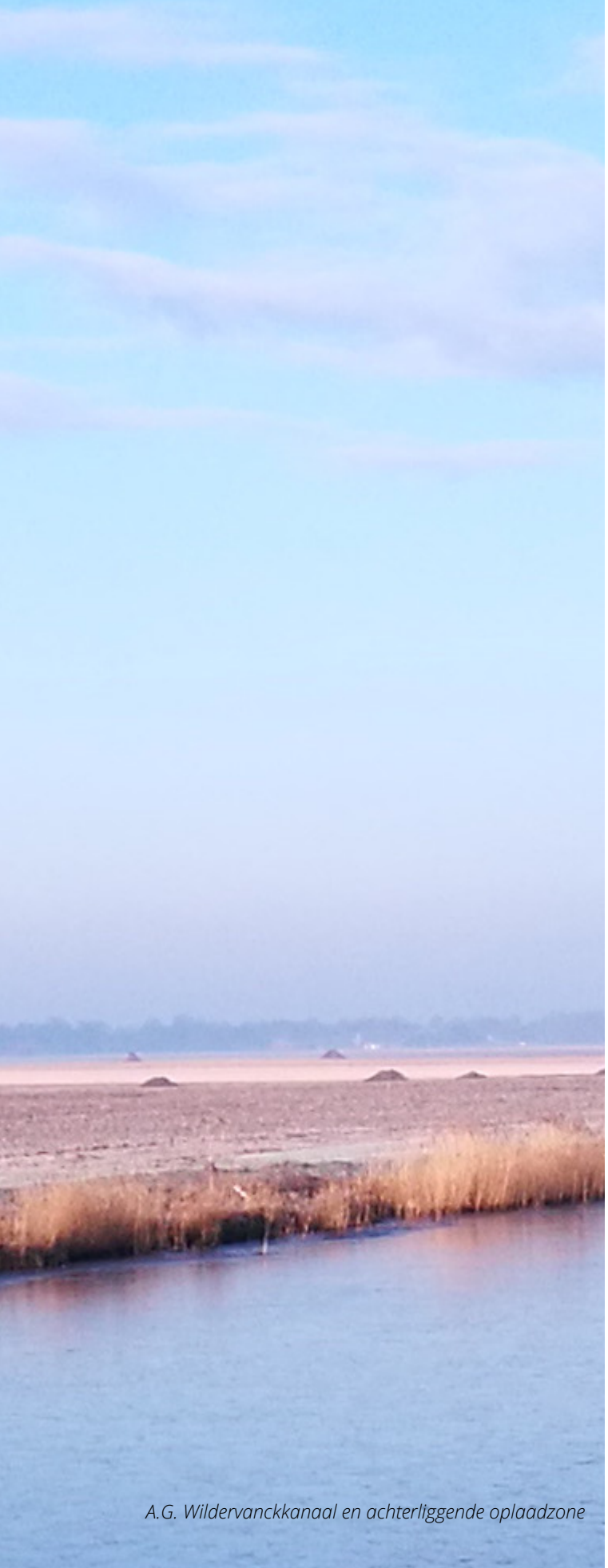

A.G. Wildervanckkanaal en achterliggende oplaadzone

Inleiding 1

1.1 Aanleiding

De gemeente Stadskanaal heeft in haar gebiedsvisie 'Stadskanaal op Zon' het gemeentelijk beleid vastgelegd voor initiatieven voor zonneparken. In de gebiedsvisie zijn spelregels opgesteld voor de wijze waarop die initiatieven tot stand moeten komen. Deze spelregels gaan onder andere over maatschappelijk draagvlak, over landschappelijke inpassing en over voorwaarden voor de planologische procedure.
In de gebiedsvisie is een onderscheid gemaakt tussen oplaadzones, waar ruimte is voor meer grootschaliger opwek van zonne-energie en landschappelijke zones waar ruimte is voor kleinschalige vormen van zonne-energie op basis van maatwerk.

Bij de vaststelling van 'Stadskanaal op Zon' heeft de gemeenteraad een evaluatiemoment afgesproken. Als er 200 ha aan zonneparken is aangevraagd of gerealiseerd, wil de gemeente zich bezinnen op de ingezette koers. Inmiddels is er een vergunning afgegeven voor een zonnepark van ruim 70 ha aan de Van Boekerenweg. Buiten het werkingsgebied van de visie voor het buitengebied zijn op bedrijvenparken in stedelijk gebied reeds zonneparken gerealiseerd. Daarnaast zijn er aanvragen voor meer dan 200 ha aan zonneparken in de oplaadzone.

Op 10 december 2018 is daarom een evaluatiemoment geweest in de gemeenteraad. Bij deze evaluatie is gesproken over de werking van de visie, de kansen en de

beperkingen. Daarbij is onder andere gesproken over:

- de omvang van de oplaadzone en de plek van Vlederveen daarin;
- de vraag of toepassing van de zonneladder zinvol zou kunnen zijn (eerst zon op daken onderzoeken en als laatste kijken naar (landbouw)gronden);
- het belang van landschappelijke inpassing van en maatschappelijk draagvlak voor zonneparken;
- het tempo van uitvoering;
- de vraag of en hoe eigenaarschap, naast het gebiedsfonds, versterkt kan worden.

Het evaluatiemoment heeft er mede toe geleid dat de gemeente Stadskanaal voorliggende uitwerking heeft gemaakt van de gebiedsvisie 'Stadskanaal op Zon', specifiek voor de deelgebieden van de oplaadzone in het landelijk gebied; de gebieden 'Noorderdiep' en 'Musselkanaal'. De vele aanvragen en de beoogde grootte van de zonneparken maken dat de gemeente Stadskanaal behoefte heeft aan meer regie op het eindresultaat om zo de vele andere kwaliteiten in de oplaadzone ook te kunnen behouden of zelfs te versterken.

1.2 Visie ruimtelijke uitwerking oplaadzone

Voorliggende visie is een ruimtelijke verdiepingsslag voor de landelijke gebiden in de oplaadzone. Met deze ruimtelijke visie voor de oplaadzone wil de gemeente een beeld schetsen hoe met de zonneparken een nieuw landschap kan ontstaan; een landschap waar de bestaande kwaliteiten de basis vormen, maar ook blijvende nieuwe kwaliteit wordt toegevoegd met een echte 'Knoalster signatuur'. Voor deze nieuwe kwaliteiten wordt gezocht naar koppelkansen, onder andere op het gebied van water, natuur, infrastructuur en maatschappelijke koppelkansen.
Deze visie richt zich in het bijzonder op een uitwerking voor de oplaadzones Noorderdiep en Musselkanaal. Hier spelen de meeste (grootschalige) initiatieven en in een nu nog agrarisch gebied. De oplaadzone Bedrijvenpark Vleddermond maakt deel uit van bebouwd gebied, dat geldt ook voor de daar al gerealiseerde zonneparken.

Bij de totstandkoming van deze visie zijn diverse partijen betrokken. De provincie Groningen en waterschap Hunze en Aa's hebben hun gebiedskennis aangedragen. Tijdens een inloopbijeenkomst hebben inwoners hun mening en voorkeuren kenbaar kunnen maken voor de verdere ontwikkeling van de oplaadzone. Ook is een gesprek geweest met de initiatiefnemers van zonneparken in de oplaadzone om ook hun kennis en bevindingen mee te nemen bij de uitwerking van deze visie.

1.3 Leeswijzer

In dit stuk wordt eerst kort ingegaan op de landschappelijke context in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de visie op de oplaadzone. In hoofdstuk 4 worden vervolgens de ruimtelijke principes voor de ontwikkeling van de oplaadzone uitgewerkt.

Landschappelijke context 2

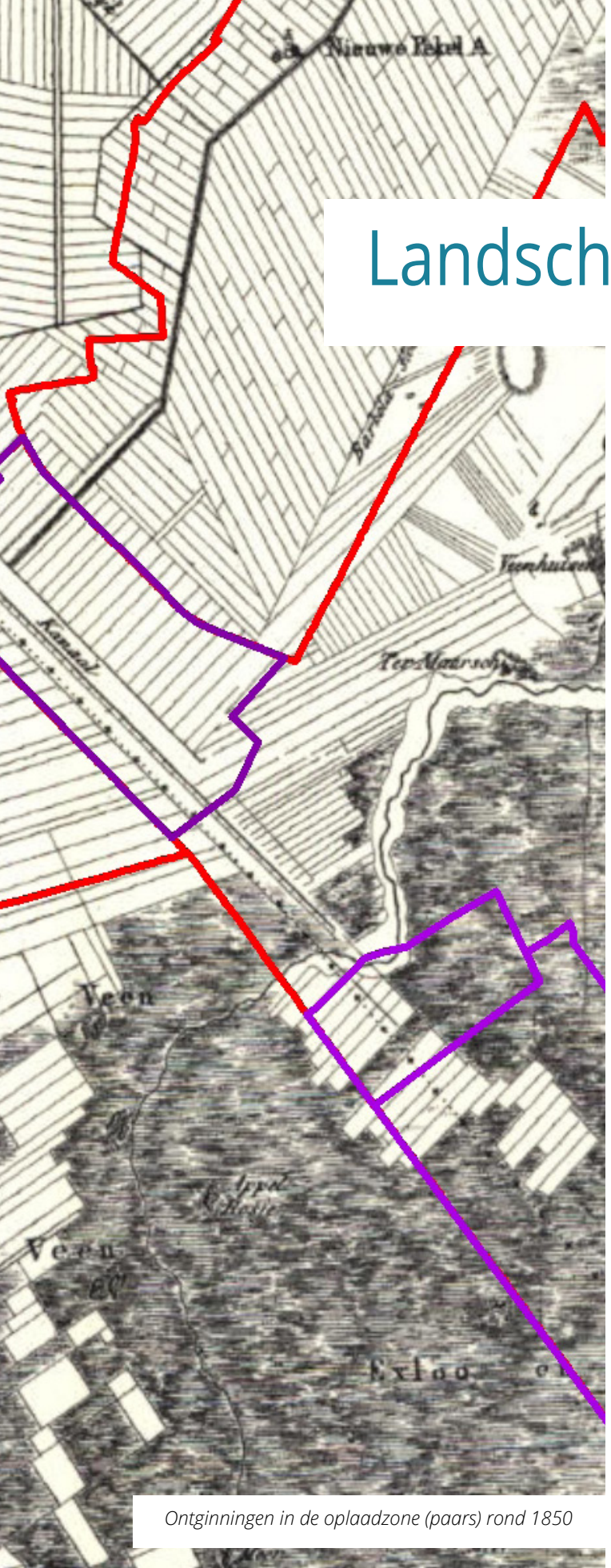

Ontginningen in de oplaadzone (paars) rond 1850

2.1 Landschap op hoofdlijnen

De oplaadzone ligt in het veenkoloniale landschap. Dit landschap wordt getypeerd door haar rechtlijnige verkavelingsopzet met wijken in een herkenbare ritmiek. De linten staan haaks op deze verkavelingsopzet.
Het landschap kent weidse vergezichten en is nu grotendeels agrarisch in gebruik.
Toch blijkt dat binnen de oplaadzone ook landschappelijke verschillen waarneembaar zijn.

2.2 Landschappelijke verschillen

Het gebied Noorderdiep is als eerste gebied binnen de oplaadzone ontgonnen, al voor 1850. De historische kaarten laten dat goed zien.
In dit gebied zijn twee verschillende ontginningen zichtbaar. De verschillende richtingen laten dat ook zien. Het noordelijk deel is ontgonnen vanaf Wildervanck. In dat deel ligt ook de oude begraafplaats Uniken op een van de dekzandruggen in het gebied. Het andere deel van het Noorderdiep is ontgonnen vanaf het Stadskanaal.

Het zuidelijk deel van de oplaadzone bij Musselkanaal kent ook verschillen. Het deel rond het Tweede Boerendiep is een echt veenkoloniaal ontginingslandschap.
Het zuideijk deel rond De Horsten is daarentegen een strokenverkaveling op meer zandige ondergrond. In dit gebied liggen ook verscheidene dekzandruggen. Er is minder regelmaat in de verkaveling, de maat en schaal zijn kleiner en het bebouwingslint is onregelmatig.
In de visie Stadskanaal op Zon is dat onderscheid ook al gemaakt.

2.3 Landschappelijke waarden

Het landschap is dynamisch. Maar juist die landschappelijke dynamiek heeft geleid tot het huidige landschap dat breed wordt gewaardeerd. Het behouden van en verder bouwen aan de landschappelijke waarden van de gebieden in de oplaadzone staat voorop bij nieuwe ontwikkelingen. Deze landschappelijke waarden zijn:

- opstrekkende wijkenstructuur als onderdeel van een groter ontginningssysteem van vaarten, kanalen en bebouwingslinten;
- herkenbare ritmiek in de verkavelingsopzet;
- weidsheid en vergezichten;
- afwijkende, meer onregelmatige en kleinschalige verkaveling rond De Horsten.

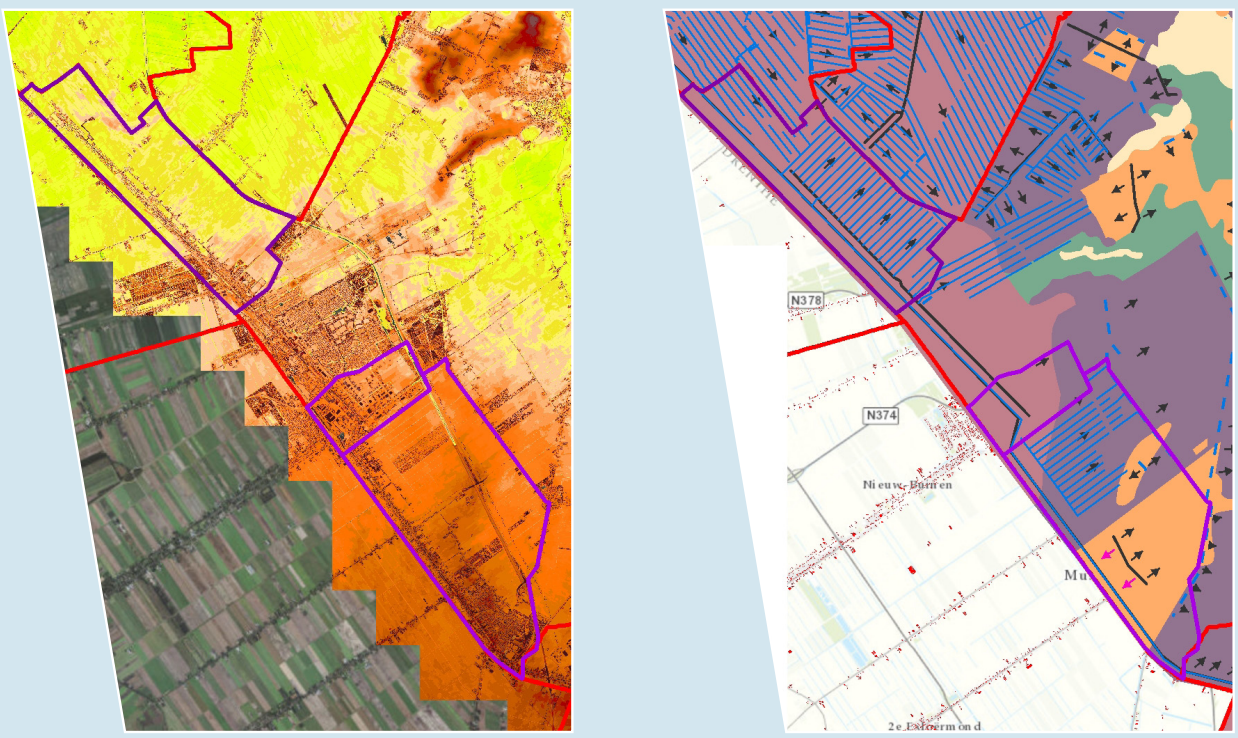

Hoogteligging en historische ontginingsrichtingen in de oplaadzone (paarse contour) maken landschappelijke verschillen zichtbaar

Weg naast het A.G. Wildervanckkanaal die als ontsluiting voor de oplaadzone zal functioneren

Visie 3

3.1 Zonneparken als nieuwe laag in het landschap

De wereld om ons heen is dynamisch. Continu vinden er veranderingen plaats. Een boerderij wordt afgebroken, er worden nieuwe woningen gebouwd, een weg wordt omgelegd, een kanaal wordt gegraven, een houtwal wordt gekapt en een nieuw bos wordt aangeplant. Mensen maken zo hun eigen geschiedenis. En juist dat verhaal, die geschiedenis, heeft de gemeente gemaakt tot wat het nu is.

Het huidige landschap is dan ook het resultaat van de natuurlijke ondergrond en het menselijk handelen door de eeuwen heen. De aanleg van het Stadskanaal en later het A.G. Wildervanckkanaal, de turfwinning in het gebied, de groei van de dorpen zijn allemaal ontwikkelingen die hun sporen in het gebied hebben achtergelaten. Deze ontwikkelingen hebben ook gemaakt dat het gebied wordt gewaardeerd om de kwaliteiten die er zijn, de vergezichten bijvoorbeeld en de wijken die de lange kavels van elkaar scheiden.

De komst van zonneparken in het landelijk gebied is een nieuwe stap in de continue ontwikkeling van het landschap. De gemeente Stadskanaal wil echter graag dat deze nieuwe stap gebeurt met respect voor de kwaliteiten en kenmerken die alle vorige stappen hebben achtergelaten. De zonneparken vormen een nieuwe tijdlaag met nieuwe ruimtelijke kenmerken. Deze nieuwe ruimtelijke kenmerken moeten verder bouwen aan de bestaande kwaliteiten van het gebied.

3.2 Omgaan met zonneparken

Om deze nieuwe laag van zonneparken op een goede manier te laten verder bouwen aan de bestaande ruimtelijke kenmerken vraagt een zekere sturing van de gemeente en vraagt om principes die aan de ontwikkelingen in deze nieuwe stap ten grondslag liggen.

Sturingsfilosofie

Het initiatief voor de ontwikkeling van zonneparken ligt niet bij de gemeente maar bij marktpartijen en grondeigenaren. Zij zijn in eerste instantie aan zet. De gemeente(raad) moet uiteindelijk via het planologische spoor haar goedkeuring geven aan het initiatief. Daarnaast heeft de gemeente een kaderstellende rol in het voortraject.
Vanuit die gedachte is het een illusie te denken dat deze nieuwe tijdlaag die zonneparken toevoegen aan het landschap in de oplaadzone volledig gestuurd kan worden en planmatig kan worden ontwikkeld. De gemeente moet uiteindelijk via het planologische spoor haar goedkeuring geven aan het initiatief. Daarnaast heeft de gemeente (raad) een kaderstellende rol in het voortraject. De gemeente heeft beperkt invloed op de locatiekeuzes van initiatiefnemers; vanuit haar kaderstellende rol kan de gemeente wel op voorhand ordeningsprincipes vastleggen die richting geven aan de ruimtelijke invulling van de oplaadzone.

Ordeningsprincipes

In gesprekken met inwoners en initiatiefnemers is verkend hoe de ontwikkeling van de gebieden binnen de oplaadzone vorm kan krijgen. Wat past er wel en wat liever niet? Aan de hand van scenario's zijn keuzes voorgelegd en de achterliggende principes besproken. Deze gesprekken leidden samen tot een aantal aanbevelingen:

- kies voor zonneparken locaties op afstand van de bebouwing;
- houd afstand tussen zonneparken;
- naast de omvang van een zonnepark is de ruimte rond het park en de afstand tot het park bepalend;
- houd rekening met de verkavelingsstructuur en zorg ervoor dat de zonneparken niet leiden tot onomkeerbare structurele aanpassingen aan de landschappelijke onderlegger;
- geef handreikingen voor de doorvertaling van de landschappelijke kenmerken naar passende voorwaarden voor de ruimtelijke inpassing van zonneparken.

Vanuit deze aanbevelingen en met de landschappelijke context als basis is verder doorgedacht over de wijze waarop de zonneparken als nieuwe laag een plek kunnen krijgen in de oplaadzone. Daarbij is gezocht naar principes waarbij de bestaande landschappelijke kwaliteiten een plek krijgen en waarbij met de ontwikkelingen van zonneparken ook andere kansen voor het gebied kunnen worden verzilverd.

3.3 Vijf principes voor een ruimtelijke hoofdstructuur

Om de zonneparken als een logische nieuwe tijdlaag een plek te geven in het landschap in de oplaadzone zijn een vijftal principes vastgelegd. Deze principes moeten ervoor

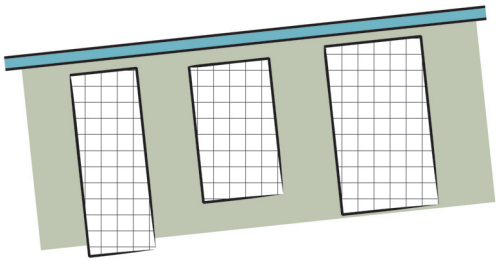

1. Eén ontginningsas als drager van de hoofdstructuur

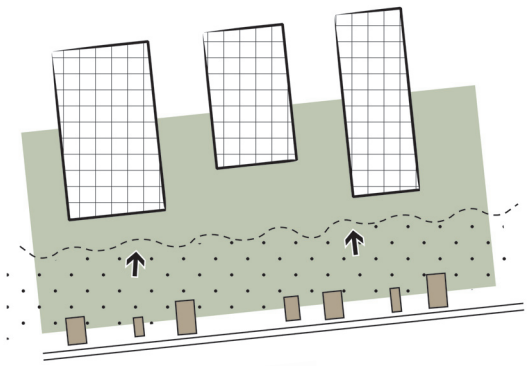

2. De linten blijven de linten

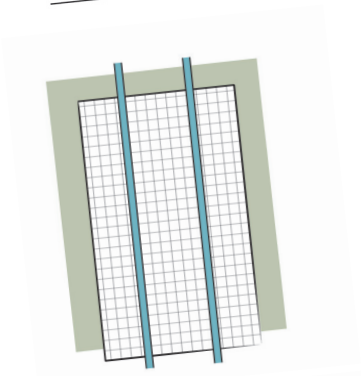

3. Dragende landschapsstructuren blijven behouden

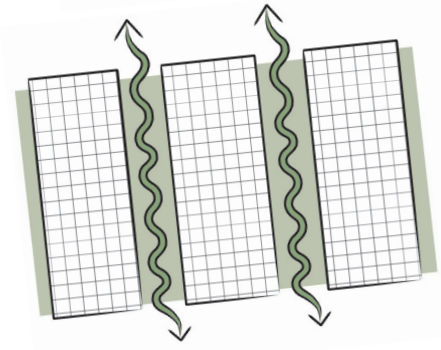

4. Zonneparken zijn als zelfstandige elementen herkenbaar

5. De ontwikkeling van zonneparken heeft ook meerwaarde voor biodiversiteit en/of klimaat

zorgen dat de parken niet willekeurig in het gebied landen, dat de bestaande landschappelijke kwaliteiten herkenbaar blijven en dat de parken zorgen voor een nieuwe kwaliteit met 'Knoalster signatuur'.

1. Eén ontginningsas als drager van de hoofdstructuur;

De gebieden binnen de oplaadzone hebben een herkenbare landschappelijke opzet met een duidelijke ritmiek en samenhang tussen verkaveling en bebouwing. In maar weinig landschappen is de samenhang tussen de ontwikkelingsgeschiedenis en de ruimtelijke verschijningsvorm daarvan zo groot en zo duidelijk afleesbaar.

Om te voorkomen dat een willekeurige positionering van zonneparken in de oplaadzone deze afleesbaarheid te niet doet, kiest de gemeente ervoor de zonneparken te koppelen aan een ruimtelijke drager: het A.G. Wildervanckkanaal. Als relatief nieuwe structuur in het gebied en in de oplaadzone is het kanaal bij uitstek geschikt om als ruimtelijke drager te fungeren. In de visie 'Stadskanaal op Zon' is deze lijn samen met de hoogspanningsleiding en de naastgelegen Wildervanckweg als moderne infrastructuurcorridor als potentieel kansrijke locatie benoemd.

2. De linten blijven de linten;

De bebouwingslinten en de ontwikkeling daarvan zijn in belangrijke mate gekoppeld aan de ontginning van het gebied. De zonneparken vormen een nieuwe laag die daar bovenop ligt, maar geen onderdeel vanuit maakt. Voor de zonneparken is daarom een andere ontginningsas gekozen. Bovendien blijft er zo een afstand tussen zonneparken en de bebouwing. Dat is een veelgehoorde wens van de inwoners.

3. Dragende landschapsstructuren blijven behouden

Een belangrijk kenmerk van de veenkoloniën is de opstrekkende verkaveling van het gebied. Deze verkaveling komt voort uit de ontginning van het veen en heeft een sterke samenhang met de bebouwingslinten en met het Stadskanaal. De verkavelingsstructuur en de wijken die deze structuur zichtbaar maken zijn daarmee van essentieel belang voor de afleesbaarheid van de historie van het gebied en voor de herkenbare huidige ruimtelijke opzet van het gebied. Bij de aanleg en opzet van zonneparken wordt de verkavelingsstructuur daarom opgenomen in het park en waar mogelijk hersteld.

4. Zonneparken zijn als zelfstandige elementen herkenbaar

De (aanvraag) voor zonneparken in de oplaadzone is dusdanig groot dat de mogelijkheid bestaat dat er een aaneengesloten gebied van zonneparken ontstaat. Daarmee bestaat de kans dat onderliggende landschappelijke kenmerken en verschillen worden weggevaagd. De gemeente wil dat zonneparken als zelfstandige elementen zichtbaar zijn evenals de onderliggende landschappelijke laag. Tussen zonneparken zit daarom altijd ruimte.

5. De ontwikkeling van een zonnepark heeft ook meerwaarde voor biodiversiteit en/of klimaat;

De komende jaren zal steeds meer aandacht zijn voor de gevolgen van klimaatverandering en de achteruitgang van de biodiversiteit. De aanleg van zonneparken biedt goede mogelijkheden om op een of beide terreinen ook stappen te zetten.
Klimaatverandering uit zich onder andere in meer en langere periodes van droogte en vaker extreme neerslag. Het huidige watersysteem biedt vooralsnog voldoende capaciteit om deze extreme neerslag te kunnen opvangen en vasthouden. De periodes van droogte leiden in de veenkoloniën tot stofstormen. De aanleg van groenzones met meer opgaand groen kunnen de wind breken en de stofstormen verminderen. De aanleg van groenzones bij zonneparken biedt bovendien mogelijkheden voor meer

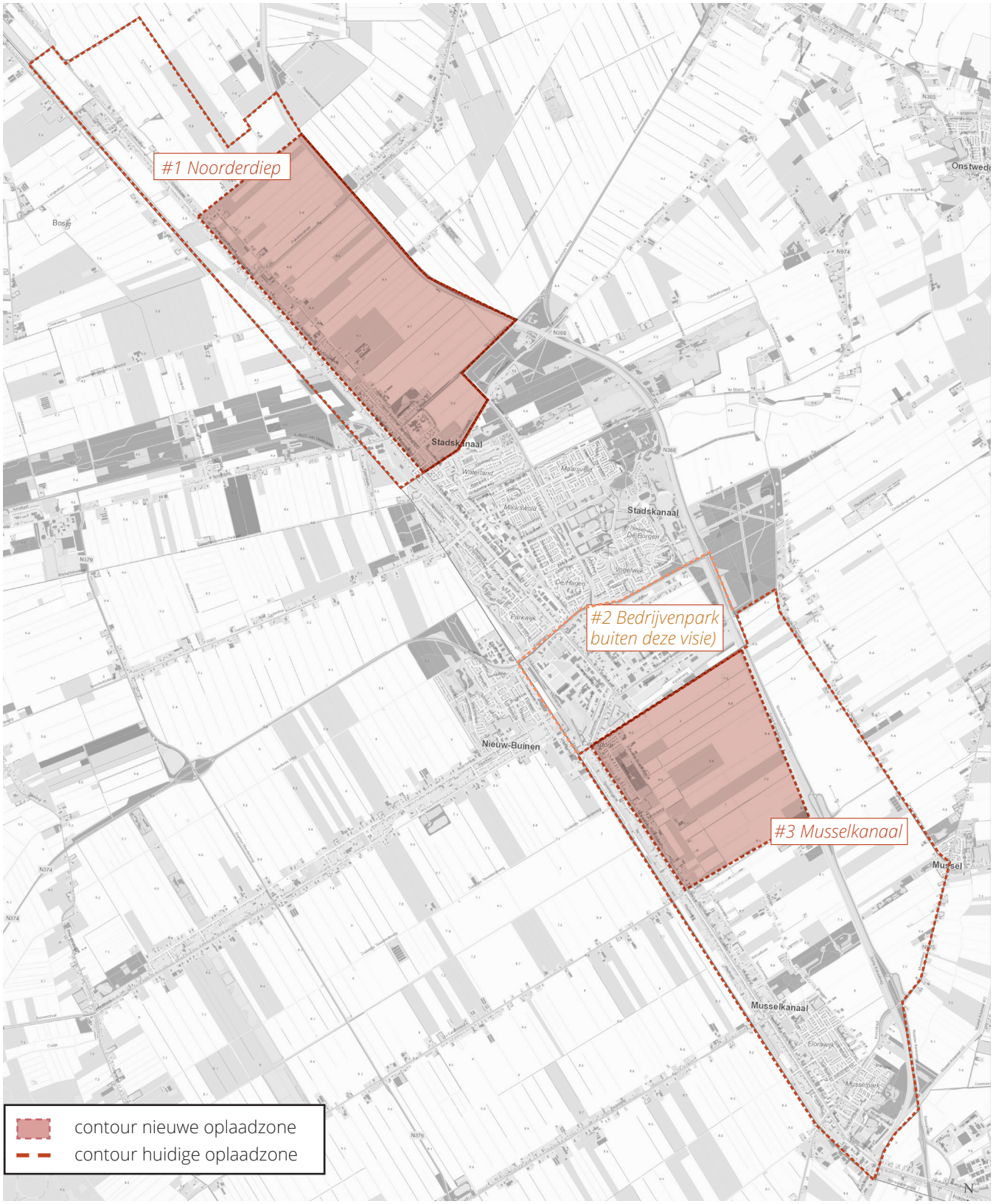

Voorstel aanpassing oplaadzone: verkleinen gebieden Noorderdiep en Musselkanaal tot het rode gebied

soortenrijke graslanden. Dat komt de biodiversiteit ten goede. Daarnaast kunnen recreatief medegebruik en educatie bijdragen aan vergroting van het draagvlak.

In het volgende hoofdstuk worden de principes verder ruimtelijk uitgewerkt.

3.4 Omvang van de oplaadzone

De landschappelijke analyse van de oplaadzone heeft laten zien dat de oplaadzone niet een eenduidig landschappelijk geheel is en dat er verschillen zitten tussen de aard, maat en schaal van gebieden. De hiervoor genoemde principes zijn heel goed toepasbaar voor een groot deel van de oplaadzone. Er zijn echter gebieden waar de hiervoor genoemde principes niet geschikt zijn.
Daarnaast zijn er gebieden opgenomen in de oplaadzone die vanwege hun omvang überhaupt geen ruimte laten voor grootschalige zonneparken. Dat geldt in ieder geval voor de delen ten zuiden van het Stadskanaal.
Daarom wordt voorgesteld de oplaadzone aan te passen.

Door het A.G. Wildervanckkanaal als ruimtelijke drager te benoemen vallen gebieden die niet grenzen aan het kanaal logischerwijs af. Dat geldt voor de al eerder genoemde gebieden ten zuiden van het Stadskanaal, maar ook voor het noordelijk deel van de oplaadzone Noorderdiep. Dit deel wordt toegevoegd aan de landschappelijke zones. Daarmee kan ook in een maatwerktraject meer recht gedaan worden aan de dekzandruggen die in dat gebied liggen.

De gebieden tussen Musselkanaal en het A.G. Wildervanckkanaal en tussen Vledderveen en het A.G. Wildervanckkanaal zijn niet al te groot. De afstand tussen de linten en het kanaal is beperkt. De voorgestelde principes zijn daarom minder geschikt voor deze delen. Het deel rond Musselkanaal heeft in de visie 'Stadskanaal op Zon' al een andere, meer landschappelijke benadering gekregen. Voor het gebied Vledderveen/Mussel wordt diezelfde benadering gekozen. Ook dit deel wordt toegevoegd aan de landschappelijke zone.
De oplaadzone wordt daarmee beperkt tot de grootschaliger gebieden tussen beide kanalen: het Stadskanaal en het A.G. Wildervanckkanaal.

Ruimtelijke principes 4

Voorbeeld van een zonnepark met landschappelijke en ecologische meerwaarde

In het vorige hoofdstuk zijn vijf principes geïntroduceerd die in dit hoofdstuk verder worden geconcretiseerd en van kaders en inhoud worden voorzien. De vijf principes zijn:

1. Eén ontginningas als drager van de hoofdstructuur
2. De linten blijven de linten
3. Dragende landschapsstructuren blijven behouden
4. Zonneparken zijn als zelfstandige elementen herkenbaar
5. De ontwikkeling van een zonnepark heeft ook meerwaarde voor biodiversiteit en/of klimaat

4.1 Een ontginningsas als drager van de hoofdstructuur

Het A.G. Wildervanckkanaal moet de ruimtelijke drager van zonneparken worden. Dat betekent dat de zonneparken in de oplaadzone ruimtelijk zijn verbonden aan het A.G. Wildervanckkanaal zoals dat ook met het park aan de Van Boekerenweg gebeurt. Deze ruimtelijke koppeling wil zeggen dat zonneparken aan de zijde van het A.G. Wildervanckkanaal de toegang en de voorzijde hebben. Ook worden waar mogelijk alle bijkomende bouwwerken en gebouwen, zoals transformatorhuisjes, op het terrein van het zonnepark aan de kant van het kanaal gebouwd. Deze ruimtelijke opzet zorgt ervoor dat de parken op afstand van de bebouwingslinten blijven. Door de ontsluiting langs het A.G. Wildervanckkanaal te leggen worden de bestaande wegen ook niet extra belast.

Om de ontginningsas als ruimtelijke drager herkenbaar te laten zijn, is het van belang voor alle zonneparken aan de zijde van het kanaal te kiezen voor een eenduidige landschappelijke inpassing. Dat wil zeggen uniformiteit in hekwerken en een zone aan de kanaalzijde die bij alle parken dezelfde opzet en inrichting kent. Daarbij geldt dat in het maatwerktraject dat vanuit de provincie wordt begeleid de keuzes en afstemming in landschappelijke inpassing worden gemaakt voor deze zone.
Het eerst aangelegde zonnepark zet daarvoor de toon.

Principes
- *zonneparken worden ontsloten vanaf de parallelwegen langs het A.G. Wildervanckkanaal*
- *alle bijkomende gebouwen en bouwwerken zo veel mogelijk oriënteren aan de zijde van het kanaal.*

4.2 De linten blijven de linten

In de visie 'Stadskanaal op Zon' is rond de bestaande bebouwing een bufferzone opgenomen. De bufferzone is bedoeld om afstand te houden. Bij de aanleg van zonnevelden kan in overleg met inwoners tot een passende invulling worden gekomen.

Deze bufferzones volgen landschappelijke lijnen. Veel inwoners geven aan liever bij de bufferzones geen landschappelijke lijnen te volgen die in het veld vaak niet eens zichtbaar zijn, maar een gelijke afstand tot alle bebouwingslinten.

Om de linten als bebouwingslinten zichtbaar en herkenbaar te houden wordt daarom een bufferzone voorgesteld van 300m vanaf het hart van de straat. In deze zones worden geen zonneparken aangelegd.

De bufferzones kunnen een diverse invulling krijgen en ook meegenomen worden als onderdeel van de landschappelijke inpassing. Daarbij wordt opgemerkt dat de inrichting van de bufferzones als akkervogelleefgebied niet altijd mogelijk is vanwege de afstand tot de bebouwing.

Principes
- *bufferzone van 300m bij bebouwingslinten, gemeten vanaf het hart van de straat;*
- *inrichting bufferzone kan onderdeel zijn van landschappelijke inpassing zonnepark.*

4.3 Dragende landschapsstructuren blijven behouden

Kemerkend voor de oplaadzone zijn enerzijds de opstrekkende verkavelingsstructuur waarbij percelen worden gescheiden door wijken en anderzijds de weidsheid van het gebied. De afleesbaarheid van deze verkavelingsstructuur als resultaat van eeuwen van ontginning en later landbouw is essentieel. Bij de aanleg en opzet van zonneparken staat de verkavelingsstructuur dan ook niet ter discussie. De panelen in een zonnepark worden met de kavelrichting mee geplaatst om de landschappelijke structuur te ondersteunen.

De wijkenstructuur wordt bovendien opgenomen in de opzet van het zonnepark. Waar wijken zijn verdwenen en blijkt dat bij de aanleg van een zonnepark watercompensatie nodig is, wordt ingezet op het herstel van de wijkenstructuur (ook binnen een zonnepark).
Aan weerszijden van de wijken wordt ruimte vrijgehouden zodat de wijken extra zichtbaar worden en bovendien voldoende breedte hebben vanuit landschappelijk en ecologisch perspectief (biodiversiteit vergroten). Deze ruimte is in total in ieder geval 15 meter breed, Hieronder is een voorbeeldprofiel toegevoegd, waarbij aan de zonnige zijde van de wijk een natuurvriendelijke oever is ontwikkeld.

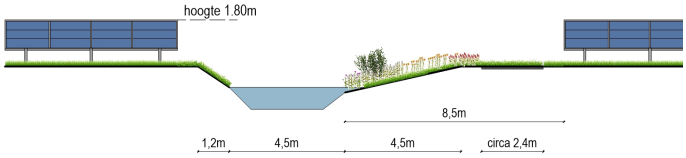

Voorbeeld van een dwarsprofiel wijk in zonnepark afgestemd op de in de tekst benoemde principes

De weidsheid van het gebied wordt in belangrijke mate ervaren door het zicht op de horizon. De opstelling van zonnepanelen in een zonnepark kan dusdanig hoog zijn dat het zicht op de horizon, ook op grotere afstand, wordt weggenomen. In deze uitwerking wordt nogmaals benadrukt dat de (stellages met) zonnepanelen een maximale hoogte van 2,00m hebben zoals ook in de visie 'Stadskanaal op Zon' al is vastgelegd.

Principes

- *zonnepanelen worden geplaatst met de kavelrichting mee;*
- *wijken worden niet omgelegd of gedempt;*
- *waar de kans zich voordoet kunnen gedempte wijken weer worden open gegraven en worden in gezet als plek voor waterberging voor zonneparken;*
- *aan weerszijden van de wijken binnen het zonnepark wordt ruimte vrijgehouden van in totaal in ieder geval 15m breed met ruimte voor minimaal één brede natuurlijke grasoever*
- *opstelling van zonnepanelen maximaal 2,00m hoog.*

4.4 Zonneparken zijn als zelfstandige elementen herkenbaar

Om de zonneparken als nieuwe laag te laten zien bovenop het bestaande landschap, maakt dat het huidige landschap zichtbaar moet blijven. Het is daarom van belang dat er geen aaneengesloten gebied van zonneparken ontstaat. Tussen ieder zonnepark zit daarom ruimte.
Om die ruimte daadwerkelijk mogelijk te maken hanteren we twee uitgangspunten:

- nooit meer dan 3 aaneengesloten stroken kavels worden voorzien van zonnepanelen;
- bij ieder zonnepark wordt ook een of meerdere stroken groen/landschap als onderdeel van het zonnepark mee ontwikkeld.

Verhouding groenstroken en zonneparken		
Zonnepark	Groen	Voorbeeld
1	1	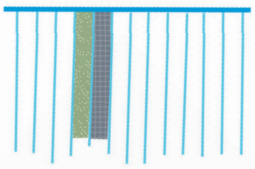
2	1	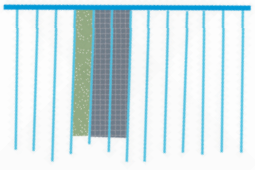
3	1	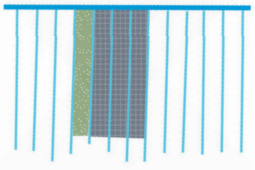
4	2	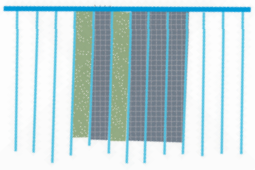
5	2	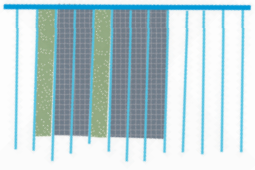
6	3	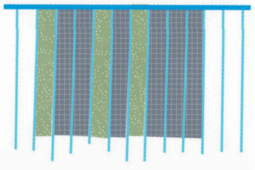
7	3	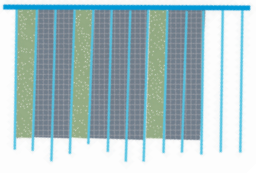

Zonnepark met veel ruimte voor daglichttoetreding en opvang hemelwater

Deze groenstroken zorgen ervoor dat er voldoende landschap zichtbaar blijft en dat daarmee de parken zich als nieuwe laag in het landschap manifesteren. Het aantal stroken is afhankelijk van de grootte van het zonnepark om de investering in de groenstrook evenredig te laten zijn met de investering in het park. De groenstrook kan als onderdeel van de landschappelijke inpassing worden gezien.
De matrix op de vorige pagina geeft een beeld van het samenspel tussen landschapskavels/groenstroken en strokenkavels met zonnepanelen.

Principes
- *zonneparken worden niet tegen elkaar aan geplaatst;*
- *elk zonnepark heeft in ieder geval aan één buitenzijde een brede groenstrook over de hele lengte van het perceel (vanaf A.G. Wildervanckkanaal tot bebouwingslint);*
- *deze groenstrook wordt tegelijk met het zonnepark aangelegd en voor de duur van het park onderhouden en beheerd;*
- *breedte van de groenstrook is afhankelijk van de breedte van het zonnepark.*

4.5 De ontwikkeling van een zonnepark heeft ook meerwaarde voor biodiversiteit en/of klimaat

Steeds vaker wordt ingezet op het zoeken naar meerwaarde bij de aanleg van zonneparken. Deze meerwaarde kan landschappelijk of maatschappelijk zijn maar moet er toe leiden dat, ook als op termijn de zonneparken weer worden weggehaald, er een landschap overblijft dat nog steeds herkenbaar is, maar waar extra kwaliteit is toegevoegd.
De insteek is dat deze extra kwaliteit is gericht op meerwaarde voor andere uitdagingen waar het landschap de komende jaren voor staat: behouden van de biodiversiteit en ruimte bieden aan maatregelen in het kader van de klimaatverandering.
De groene stroken die samen met een zonnepark moeten worden aangelegd bieden kansen om deze meerwaarde een plek te geven. Dat kan door stroken in te richten als akkervogelleefgebied (in de oplaadzone Noorderdiep ook verplicht vanuit de verordening van de provincie Groningen) of als bloemrijke graslanden waar bijen en andere insecten hun leefgebied vinden.
Bij de groene inrichting van de strook kan daarnaast rekening worden gehouden met dat wat vanuit het oogpunt van droogte en stofstormen (als gevolg van de klimaatverandering) gewenst is. Als er vanuit de omwonenden behoefte is aan recreatief medegebruik van een strook wordt die ruimte geboden.

Naast de inrichting van de groene stroken is het van belang dat bij de opstelling en inrichting van het zonnepark ook aandacht is voor de bodemgesteldheid van het terrein ook op de langere termijn. Immers, zonneparken worden als tijdelijke voorzieningen gezien. Daarom is het belangrijk is dat na gebruik als zonnepark ook een terrein overblijft dat voor andere functies kan worden ingezet, zonder dat de bodemkwaliteit daar teveel belemmeringen geeft. Voldoende daglichttoetreding op de bodem en voldoende water zijn daarin cruciaal.

Principes
- *groenstrook wordt ingericht met bloemrijke graslanden en/of akkervogelgebied;*
- *eventueel voorzien van recreatief medegebruik (op basis van draagvlak en wensen inwoners/omwonenden);*
- *bij het ontwerp van een zonnepark wordt inzicht gegeven op welke wijze de daglichttoetreding op de bodem en bewatering van de bodem mogelijk blijft.*

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Stadskanaal

Projectgroep
Gemeente Stadskanaal
Provincie Groningen
Waterschap Hunze en Aa's

20 augustus 2019

Rapport
BügelHajema Adviseurs
mevr. J. Schurer
mevr. H. Kerperien

BügelHajema Adviseurs
Vaart NZ. 50
9401 GN Assen
T 0592 31 62 06
E info@bugelhajema.nl
I www.bugelhajema.nl